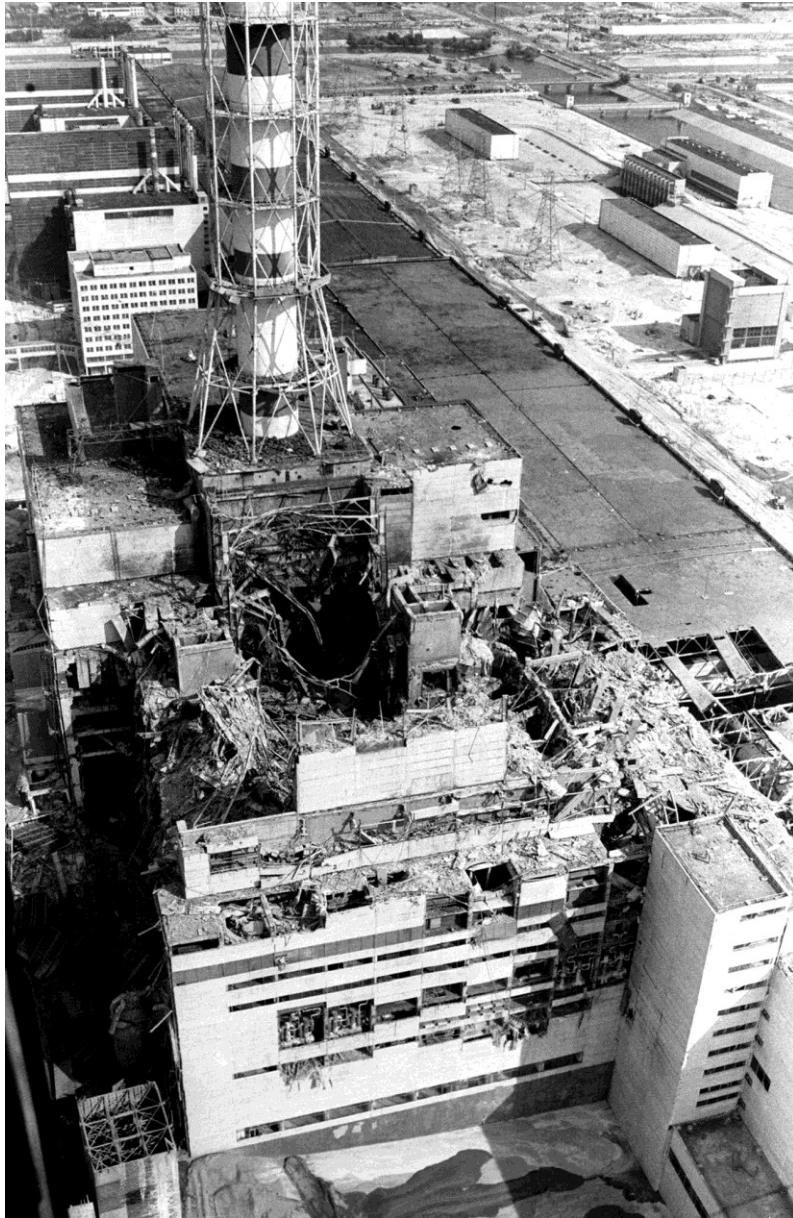

Teknokauden hautausmailla - Tschernobylin ydinonnettomuus pienoiskoossa

Tschernobylin nelosreaktorin räjähdyspäivä oli 26. huhtikuuta 1986. Tapahtumahetkenä asuin Saksassa ja suoritin siviilipalvelustani. Ikkunoita kehoitettiin sulkemaan. Yhteiskunnassa pitkään kytenyt ydinvoimakriittisyys kulminoitui tuohon onnettomuuteen ja sai myöhemmin vahvistusta Fukushima reaktorin tuhoutumisesta (11.3.2011). Usko ydinvoimaan hiipui maailmanlaajuisesti.

Ihmisen muisti on huono ja kyky tottua uhkiin erinomainen. Viimeistään huoli ilmastomuutoksesta on nostanut ydinreaktorit uudestaan sarkofageistaan. Näinhän ihminen toimii lyhytjänteisellä käsityskyvyllään: tykkäämme korjata ongelmia uusilla, vielä tuntemattomilla ongelmilla. Meidän teknologiaan ripustautuneessa kulttuurissamme odotus

Messiaksen paluusta on vaihtunut luottavaisuuteen, että joskus tai edes kerrankin onnistuisimme vähentämään aiheuttamiemme ongelmien kokonaismäärän teknologisin keinoin. Toivo on näyttöä vahvempi.

Osallistun kyseiseen Toivon -projektin tutkimiseen omalla kyseenalaisella tavallani. Tarkastelen energia- ja resurssivirtojen liikkeitä ja lainalaisuuksia. Käytän avuksi vanhana pääomanani jonkinasteista tietämystä luonnontieteistä ja ohjelmointiosaamistani. Simulaatio-ohjelmoinnilla yritän ymmärtää paremmin vuorovaikutusjärjestelmien hengitystä. Viime aikojen aluevaltaukseni, elektronisten virtapiirien simulointi, on kohdannut vastoinkäymisiä. Minulla on ollut ongelmia ohjeistaa virtuaalisia elektronisia komponentteja hallita virtuaalielektronien muodostamaa kaaosta. Viime virtapiirisimulaatio riistäytyi käsistä. Teho nousi yli 500 MW:iin ja minun tietokoneohjelmani kaatui. Mieleeni nousi muistikuva, että Tschernobylin tehot liikkuivat samoissa lukemissa ennen kuin laitos suli.

Siellä oli samankaltaisia ongelmia kuin minulla. Ydinreaktioiden ja muiden prosessien lukuisat samanaikaiset positiiviset ja negatiiviset takaisinkytkennät liukuivat ulos hallittavuuden ikkunasta. Epäonnekseen heidän koekaniini oli todellinen grafiittireaktori eikä huonosti käyttäytyvää simulaatio-ohjelma tietokoneen sisällä.

Poikamme Justus halusi nähdä Chernobyl - nimisen brittilokuvan. Katsoimme sen yhdessä. Vaikka se ei olekaan dokumentti, se tuo vaikuttavasti esiin ihmisen ajattelun pienuuden, jolla se päättäväisesti haluaa hallita itseään huomattavasti suurempia voimia. Ihmistä ei pidätte leikkimästä tulella mikään ihmisen luoma rajoitus.

Onko ihmiskunnan elämä parempi vai huonompi tulitikkurasia kädessä en voi tietää. Mutta valitsin näin, että tvötä tulitikkurasian eteen en halua tehdä.

Lasse Nordlund, 7/2025.

Kilpirauhanen ok vaikka yliaktiivinen silloin, 40 vuotta sitten.

